

A hazai akvakultúra ágazat versenyképessége és fejlesztésének főbb prioritásai

*„Nem elég a vágyakat és törekvések irányait megnevezni.
Fel kell tárni a megvalósulás útjait, módjait és lehetőségeit is!”
(Woynarovich Elek)*

Dr. Szűcs István

egyetemi docens

BUDAPEST

2013. szeptember 20. (péntek)
Hungexpo Budapesti Vásárcsözpont „K” Konferencia Központ, Nagyterem

ÁGAZATI KIHÍVÁSOK AZ EU SZINTJÉN

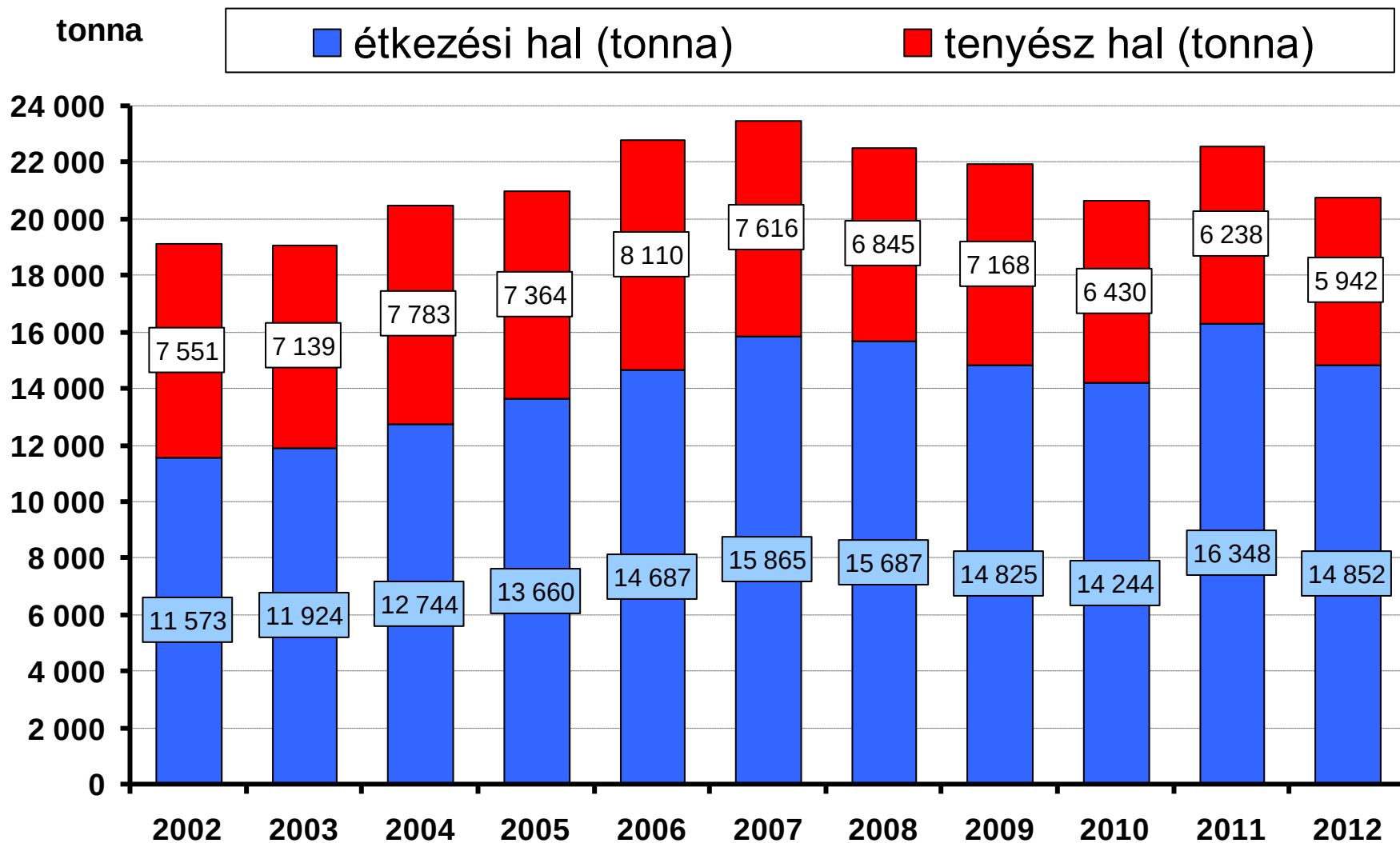
- Tengeri fogások csökkennek, míg a kereslet növekszik
- Halliszt / halolaj csapdája
- Az EU27 importfüggősége (kb. 10 millió tonna/év)
- Igazodni kell a közösségi célkitűzésekhez:
 - Ösztönözni kell a fenntartható fejlődést;
 - A környezeti hatások fokozottabb figyelembe vétele
 - Biztosítani kell a versenyképesség növelését, a foglalkoztatottság megőrzését és annak növelését;
 - Segíteni kell a versenyképes és piacorientált termelést és az ehhez szükséges szerkezet átalakítást;
 - Az élelmiszerbiztonságnak, az állatok egészségének és jólétének garantálása;
 - A szektor gazdaságosságának elősegítése, kiemelt fontosságot kell tulajdonítani a legnagyobb hozzáadott értéket adó fejlesztési területeknek;
- EU támogatások (CFP) stagnálása/várható csökkenése

ÁGAZATI HELYZETKÉP

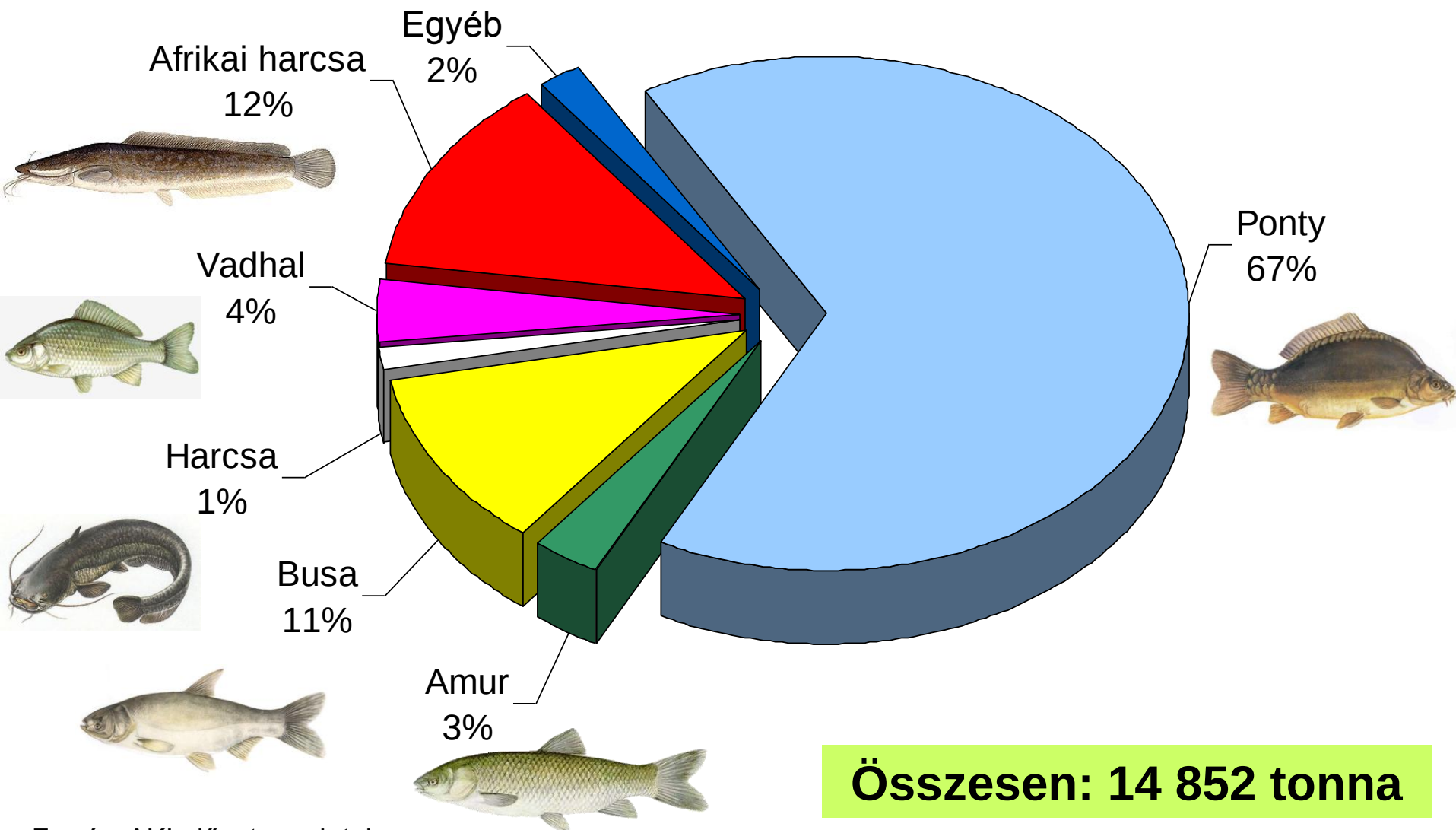
- Bruttó haltermelés (27-29 ezer tonna/év és **13-14 mrd Ft/év**):
 - Tógazdasági: 18-20 ezer tonna ↔
 - Intenzív üzemi: 2,2-2,3 ezer tonna ↑
 - Természetesvízi: 2,0-3,5 ezer tonna ↔
- Import:
 - 19-20 ezer tonna/év (**14-15 mrd Ft**)
- Export:
 - 2,0-2,2 ezer tonna/év (**1,6-1,7 mrd Ft**)
- Halfogyasztás:
 - Élő friss és hűtött: 1,83 kg/fő/év
 - Fagyasztott: 0,93 kg/fő/év
 - Tartósított, konzerv: 1,02 kg/fő/év

AZ AKVAKULTÚRÁS HALTERMELÉS ALAKULÁSA (2002-2012)

AZ ÉTKEZÉSI HALTERMELÉS FAJI MEGOSZTLÁSA (2012)

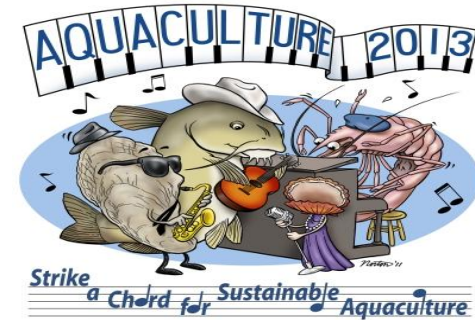

Forrás: AKI előzetes adatok

VERSENYKÉPESSÉG

- A Magyar Értelmező Kéziszótár szerint valaki vagy valami akkor versenyképes, ha a siker reményében vehet részt valamilyen versenyben.
- A Wikipédia szerint a versenyképesség az a képesség, ami egy adott piacon termék vagy szolgáltatás értékesítését teszi lehetővé.
- Összegezve: **a versenyképesség az az állapot, amikor egy cég sikeresen képes a piacon értékesíteni a termékeit, szolgáltatásait.**
- A termelés és az értékesítés hatékonyságának növelése biztosan javítja a versenyképességet.
- A versenyképesség mindenképpen egy **relatív fogalom.**

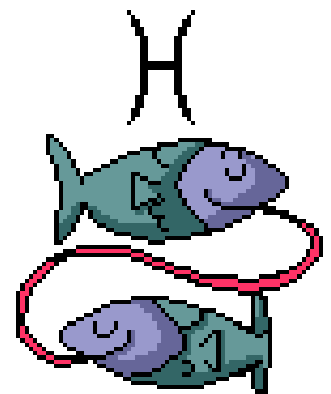
VERSENYKÉPES-E A HAZAI AKVAKULTÚRA ÁGAZAT?

- **IGEN**, mert...
 - GMO mentes
 - „természetbarát” módon termelnek a tógazdaságok
 - mert képes igazodni a KHP prioritásaihoz
 - a tógazdasági haltermelés „halliszt független”
 - a tógazdasági haltermelés hazai takarmánybázisa stabil (gabonafélék)
 - többé/kevésbé stabilan tartja a hazai pontypiacot
 - mert méretéhez képest jó a támogatottsága (HOP)
 - nem csökkent a hazai termelőinfrastruktúra
 - az ágazati szereplők száma számottevően nem csökken
- **Nem**, mert...
 - nem megfelelő az export/import struktúrája
 - a ponty „tóparti ára” nem tudja követni az inputok árszínvonalának emelkedését
 - nem tud „labdába rúgni” a nyugat-európai piacokon
 - nincs elég nagy hozzáadott értékű terméke
 - túlzottan a hazai piacra van utalva
 - nem terjedtek el a modern technológiák ezért jelentős a lemaradás a műszaki fejlesztés területén
 - alacsony az együtt-működési készség az ágazati szereplők között

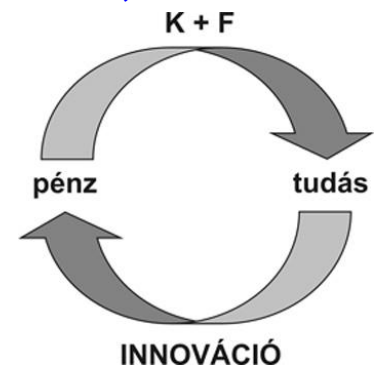
VERESENYPHÁTRÁNYUNK OKOZÓI:

- 27%-os ÁFA
- relatíve magas „vízdíjak”
- exportpiacoktól való távolság
- élve szállítás kényszere
- csak részlegesen térített ökológiai szolgáltatások
- szervezetlen értékesítés
- relatíve alacsony színvonalú feldolgozás
- alacsony hazai fogyasztás
- importnyomás
- degradálódott termelői infrastruktúra
- alacsony színvonalú gépesítettség
- innovatív szemlélet hiánya/elutasítása

MIÉRT PONT AZ INNOVÁCIÓ A VERSENYKÉPESSÉG KULCSA?

- Az innovációt egy **eszköznek** kell tekinteni, amellyel a vállalkozás a jövedelemtermelő-képességét és saját értékét növelni tudja.
- Az innovatív vállalkozás olyan **versenyelőnyöket** tudhat magáénak, amelyek hosszú távon biztosítják a megfelelő piaci pozícióját:
 - új piacok feltárása és megtartása,
 - termékválaszték folyamatos bővülése,
 - a jelenlegi technológia korszerűsítése a termelési folyamat optimalizálása,
 - minőségjavulás és a nagyobb hozzáadott érték elismertetése az árban,
 - kiadások, az anyagszükséglet és a kézimunkaerő csökkentése,
 - a környezetterhelés csökkentése.
- Az innovatív vállalkozást jellemzi:
 - kiterjedt kapcsolatrendszer kialakítása és fenntartása,
 - az ágazati átlagot meghaladó tudásszint biztosítása,
 - K+F tevékenységekbe való bekapcsolódás,
 - magas hozzáadott értéket képviselő termékek/szolgáltatások előállítása,
 - gyors reakciókészség és kezdeményezőkézség.

A versenyképesség
csökkenése

A profit
csökkenése

Üzemi innováció csökken
„erre most nincs pénzünk”

Kisebb K+F források, kapacitások
az újszerű elképzelések
kimunkálására

Kevesebb innovatív ötlet
és elképzelés

Kevesebb technológia
fejlesztés és adaptáció

Kevésbé hatékony termelés
relatív magasabb
termelési költségek

Ördögi Kör

A VÁLLALKOZÁSOK INNOVÁCIÓHOZ

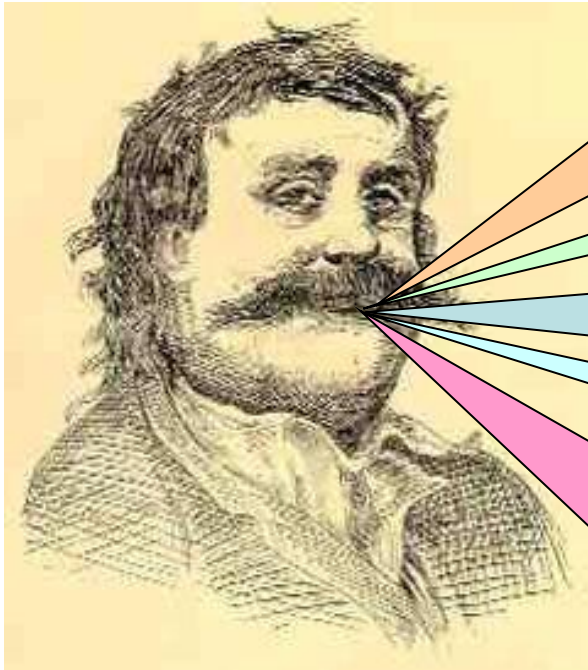
(termék/eljárás/marketing/szervezeti)

VALÓ VISZONYA

- **ÉLENJÁRÓK** (pioneers):
 - elsőként vezetnek be innovációkat
 - jelentős kockázatot vállalnak
 - ha „bejön” az innovatív fejlesztés „**NAGYOT**” nyernek
 - jellemző rájuk a saját kutatás-fejlesztési tevékenység, K+F hálózatok kialakítása
- **KORAI KÖVETŐK** (quick followers):
 - az élenjárók tapasztalataiból tanulhatnak
 - nem terheli őket K+F ráfordítás, de van adaptációs költségük
 - elsősorban technológiai módosításokat, minőségjavítást, költségcsökkentést eredményező fejlesztéseket végeznek
 - az élenjárók technológiáit a korai terjedés szakaszában adaptálják
 - sikeres adaptációval közepes kockázat mellett „**KÖZEPESET**” nyernek
- **KÉSEI ALKALMAZÓK** (late comers):
 - mások által létrehozott és alkalmazott „bevált” technológiák adaptációját végzik minimális kockázat mellett
 - sikeres adaptációval „**KICSIT**” nyernek”, de nyernek
 - erőforrások hiányában egy vállalkozás a kései alkalmazók táborába kényszerül

Mi a helyzet „Kishazánkban”?

Pató Pál Úr
az „öreg
tapasztalt”
magyar halász

Mindent tudunk a haltermelésről, különben is a világ tőlünk tanulta halszaporítást.

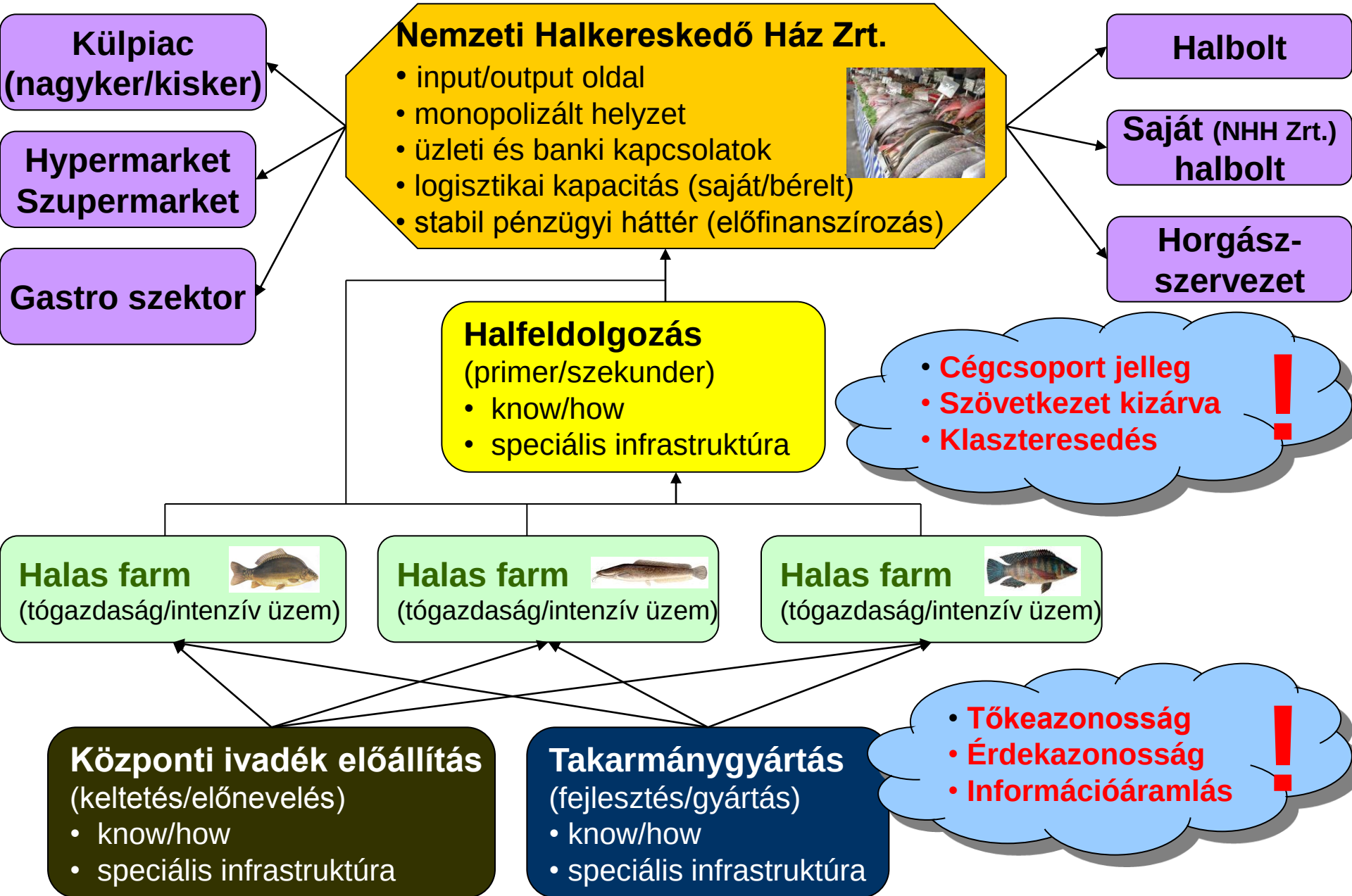
Ami másutt jól működik, az nálunk úgysem nem vezethető be, mert itt teljesen mások a körülmények.

Nincs szükségünk az örökös „kavarásra”: a nagy elődök által kifejlesztett és jól letesztelt technológiát kell használni: a jón nem kell változtatni.

Nekem visszajáró vevőim vannak, csak az foglalkozzon marketinggel, **aki nem tudja eladni a (rossz) halát.**

Nem a termeléssel van a baj, ahhoz értünk, csak azzal a fránya hal/pontyárral, azzal nem tudunk mit kezdeni. Az minden bajunk okozója, azt tessék már végre **MEGINNOVÁLNI!**

VERTIKÁLIS INTEGRÁCIÓ LEHETŐSÉGE

ÁLTALÁNOS ÁGAZATI PRIORITÁSOK:

NHST ÁLTALÁNOS CÉLOK

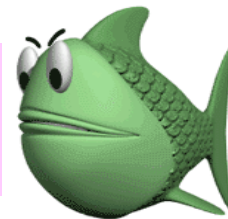
1.1.	A magyar lakosság egészséges táplálkozásának elősegítése minőségi és egészséges halhús előállításával.
1.2.	Az akvakultúra hosszú távú fenntarthatóságának és versenyképességének biztosítása.
1.4.	A magyar lakosság halfogyasztási színvonalának emelése és ebből kifolyólag az egészséges táplálkozás elősegítése magas biológiai értékű és egészséges feldolgozott haltermékek előállításával és forgalmazásával.
1.6.	A halászati ágazat hosszú távú fenntarthatóságának biztosítása és versenyképességének javítása a kollektív akciók keretében megvalósuló K+F tevékenységekre és termelői szerveződésekre alapozva.
1.7.	Az alacsony hazai halfogyasztás növelése és a kereslet/kínálat összhangjának biztosítása.
1.8.	A Magyarországon megtermelt halászati termékek piaci versenyképességének biztosítása.
1.9.	A magyar halászati ágazat versenyképességének javítása a hazai és nemzetközi kutatási eredmények gyakorlati bevezetésére alapozva.
1.10.	A hazai halfauna jó egészségi állapotának biztosítása.
1.11.	A hazai halgenetikai alapok védelmének biztosítása.

KONKRÉT ÁGAZATI PRIORITÁSOK

- **Kiemelten támogatni szükséges:**
 - a megújuló energiaforrás-használatot,
 - a halfeldolgozók építését és rekonstrukcióját,
 - a termékfejlesztést,
 - a közétkeztetésben való megjelenést,
 - az innovatív fejlesztéseket különös tekintettel a „precíziós” akvakultúrára,
 - a horizontális/vertikális integrációk kiépülését,
 - az ökológiai szolgáltatásokat támogató beruházásokat/fejlesztéseket,
 - a multifunkciós gazdálkodási modellt,
 - a halforgalmazás logisztikai hátterét,
 - a halfogyasztást ösztönző marketing kommunikációs programokat/kampányokat/tevékenységeket,
 - a ágazati alkalmazott kutatásokat és az új és újszerű szakmai ismeretek átadását.

ÁGAZATI VÍZIÓ

- Megvalósul a korszerű és egyben környezetbarát termelési módszerek széleskörű használata, általánossá válik a megújuló energiaforrások használata.
- Az ágazatban kialakul és példaértékű módon működik a vertikális integráció a termelői szerveződésekre alapozva.
- A hazai húsfogyasztási szerkezetben a halhús relatív részesedése növekszik
 - nagy hozzáadott értékű, biztonságos és ízletes haltermékek,
 - biotermékek és az egészségvédő hatású funkcionális halhús alapú élelmiszerek.
- Méltányos jövedelmet biztosít az akvakultúrás haltermelés a vidéki halászság számára.
- A mindenkori hal árszínvonal lépést tart az inputok áremelkedésével.
- Az oktató/kutató szféra folyamatos kapcsolatot ápol a termeléssel, megvalósul a viszonyossági alapokon nyugvó szaktanácsadási rendszer, mely számára naprakész és megbízható adatok állnak rendelkezésre.
- A magyar halászati ágazat folyamatosan fejlődik és megújul, növekszik a vizes élőhelyek területe és fajgazdagsága.

Petőfi Sándor :
*Nemzeti
Hal*

**KÖSZÖNÖM
A MEGTISZTELŐ
FIGYELMET!**

